

Rättsenheten

Utbildningsdepartementet
103 33 Stockholm

Angående promemorian Omställningsstudiestöd - för flexibilitet, omställningsförmåga och trygghet på arbetsmarknaden (Ds 2021:18)

Ekobrottsmyndigheten lämnar härmed sitt yttrande över rubricerade promemoria.

Ekobrottsmyndigheten tillstyrker i huvudsak förslagen i promemorian. Myndigheten delar dock inte bedömningen att förslagen inte har några specifika nämnvärda effekter på brottsligheten. Det finns en viss risk för att stödets generösa utformning, trots de kontroller som föreslås, ökar riskerna för ytterligare angrepp från den organiserade brottsligheten. De eftersträlvade positiva effekterna av stödet bör därför vägas mot dessa risker i den fortsatta beredningen av förslaget.

Avsnitt 5.1

Ekobrottsmyndigheten delar utredningens bedömning att riskerna för missbruk av systemet är högre vid studier utomlands. Om ett nytt omställningsstudiestöd införs, tillstyrks därför förslaget att utlandsstudier inte ska ge rätt till omställningsstudiestöd.

Avsnitt 6.6.2

Ekobrottsmyndigheten tillstyrker förslaget i den delen och delar bedömningen att förutsättningarna att förebygga felaktiga utbetalningar blir bättre om omställningsstudiestödet betalas ut i efterskott.

Avsnitt 10 Kontroll av felaktiga utbetalningar

Det förslagna stödets generösa utformning ökar riskerna för brottsliga angrepp. Brottsförebyggande skäl och systemets legitimitet kräver därför utökade kontroller. Ekobrottsmyndigheten välkomnar utredningens ambitionsnivå gällande kontroller av felaktiga utbetalningar, men är tveksam till om de föreslagna kontrollerna är tillräckliga. Trots ökade kontroller torde risk finnas för att de generöst tilltagna stödbeloppen attraherar organiserad bidragsbrottslighet där kriminella genom att använda andra personers identiteter systematiskt utnyttjar den här typen av studiestöd. De eftersträlvade positiva effekterna av stödet bör därför vägas mot denna risk i den fortsatta beredningen av förslaget.

13.15 Övriga konsekvenser

Trots att utredningen identifierat att det föreslagna stödet ökar risken för missbruk och att utökade kontroller behövs, bedömer utredningen att förslagen inte har några specifika nämnvärda effekter på brottsligheten. Ekobrottsmyndigheten delar inte denna bedömning. Förslagen gällande det nya omställningsstudiestödssystemet i allmänhet och kontroller av felaktiga utbetalningar i synnerhet torde ha effekter på brottsligheten.

Detta yttrande har beslutats av generaldirektören Monica Rodrigo. I ärendets slutliga handläggning har t.f. rättschefen Katarina Tidén deltagit. Verksjuristen Johan Dibb har varit föredragande.

Monica Rodrigo

Johan Dibb

Expedition till
u.remissvar@regeringskansliet.se

Kopia till
jonas.brynhildsen@regeringskansliet.se
ju.a@regeringskansliet.se